

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 30. ANUL XVI.

Sabiu, in 14/26 Aprilie. 1868.

Telegrafulu este de doua ori pe septimana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2, anu. 6 fl. v. a.

Inseratelo se platesc pentru intou ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

La nascerea Archiducesei Maria.

S a b i u 13 Apriliu 1868.

Scirea imbucuratori impartiata in nrulu trecut a causatu si in cetatea noastra solemnitati pioase si veseloria. In biserica gr. orient de aici s'a tinutu, pre catu scimu din impulsu propriu, serviciu ddiescu de intregulu cleru din locu, in biserica dela Schimbarea la fatia, din cetate, sub pontificarea Pre on. Parinte Protosincelu Nicolau Pope'a, presedinte provisoriu alu consistoriulu gr. or. archidicesanu de aici. In biserica romano-catolica a fostu serviciu ddiescu impreunatu cu parada militara, ser'a a fostu iluminata cetatea frumosu. Din balconulu palatulu baronulu Bruckenthal stralucea focu bnegalicu, variandu deosebite coloru. Ser'a fu retragere militaria cu musica pre stradele principale.

Majestatea sea Imperates'a si non nascuta Archiducesa se afla bine. Pentru eri a fostu decisu botedulu, din care Archiduces'a va primi nomele **M a r i a**.

Rugaciunile inaltate din pepturile poporeloru se aduca binecaventarea ceresca asup'a pr. in. Familie spre mangaierea tuturor cetatieniloru credinciosu tronulu si dinastiei!

Sa ne ferimu de eclaturi.

Momentele de transitiune totu-deun'a suntu inselate de turbureli. Aceste confunda situatiunea, incatu agera se fia vederea cui-v'a spre a pute petrunde si vede adeverat'a stare a lucrulu.

Ne tangnimu demultu de impregiurarea acest'a, si tanguirea noastra credeamu ca va fi in stare sa atraga atentiunea tuturor asup'a impregiurariiloru si aspiratiuniloru nostre. Credeamu ca aceste, apretiuite, ne voru conduce la rezultate sigure, la crearea unui venitoriu mai multiamitoriu pentru intréga natiunea noastra.

La noi se vede insa, ca se templa cá si in lumea medicinala, unde, pre candu medicii practici recomanda diete si medicine, cari ceru pacientia in privinti'a tempolu, in privinti'a unoru resignatiuni pentru unu tempu; si in privinti'a neplacerei gustulu, candu suntu de a se lua medicine amare: lumea pacienta mai bucosu se ia dupa mijloce paliative, cari promitu vindecare perfecta in doue dieci si patru de ore si cari spunu ca cutare si cutare defectu se delaturéza fara de truda dietetica, cu lécuri dulci, cá prin minune. Tote diagnósele la noi suntu de prisosu, care cum si de unde se scóla e medicu politicu; iera cunoscatorii suntu misiei, tradatori, ignoranti si mai scie Ddiu ce.

Continuandu asemenarea noastra, damu de consecintie forte triste. Bolnavulu, care e lesne crediatoriu si pregetatoriu pentru o cura carea cere ostentia si rabdare, cerca cu paliativele ce le aude si dela unulu si dela altulu, pre urma se intorce, dupa ce vede ca nu ia folositu acele nimic'a, iera la mediculu celu iscusitu, insa acum in casulu celu mai bunu, vindecarea recere o cura si mai indelungata; deca nu dice mediculu oftandu: nu mai potu ajutá.

Diagnósa noastra cea mai buna politica e in-s'a-si istoria noastra nationala intréga, apl-cata la impregiurariile presentulu, nu otátu unilateralmente dupa ide'a unui séu altui individu, ci dupa desvoltarea ei din bine in reu, din reu in bine si asiá mai departe. Sa nu considerámu numai partea politica, ci si cea sociala; nu numai esternulu, ci si internulu vietiei nationale.

Istoria noastra luata in totalitatea ei ne va aréta diferite periode. Periodele aceste trebuiescu

cercetate, cá se vedemu care ce ne-a adusu; ne-a adusu concentrare séu risipire de puteri si acést'a a avutu urmári mai bune, cá aceea; a adusu libertate séu tiermur'rea libertátei pana la o rusinósa toleranta in cas'a si pre most'a strabuna?

Nu ne putemu multiamí nici cu atá'a, ci trebuie cautatu, cá dupa pusetiunea de astadi, care se fia nisuiuti'a noastra? si credemu ca o desvoltare a puteriloru nationalu pre langa legi bune, in cerculu caroru starea noastra materiala si spirituala sa ia unu aventu, nu va fi condamnata de nimenea. In directiunea acést'a amu dori cá sa se lucre din partea tuturor barbatiloru natiunei nostre, fara de sgomotulu, prin care sa se faca numai eclaturi, si prin care sa se dea de multe ori numai arme in mánde contrariiloru nostri, spre a-si justificá opozitiunea si in contra celoru mai drepte dorintie si aspiratiuni ale nostre.

In unu tempu cumu e alu nostru, totu pasulu gresitu, tota vorba nesocolita póte viri procesulu unei crise, carea odata pornita nu se va mai pute oprí. Pornirile raselor din Europ'a ne facu situatiunea forte critica. Calculi se facu de fie care parte. Natiunile cele mici sa nu uite, ca potu si ele face calculi, dara acei'a potu fi si gresiti, fiindu ca ele au numai calculi, dara nu totu-deun'a si puterea de a pune in lucrare rezultatulu calculilor. Unu sgomotu desiertu, pana a nu avé soliditatea materiala si spirituala póte sa cutremure si sa risipeasca numai murii constitutionali, cari le apara pentru de a face locu andeloru potopulu de tote partile asuprále si a le spalá depre fatia pamentulu.

Cu aceste din urma ne putemu indreptá nu numai la adres'a barbatiloru nostri, ci la a tuturor aceloru ce urméza asia si au acelesi interese si acelesi nevoi, cari suntu asia dicendu comune cu a le nostre.

Amendoue impregiurariile atinse ne intetiescu dara la precautiune si la seriositate. Amendoue ne amin-tescu delicat'a situatiune a noastra, carea cere nu numai promissuni de a nu parasi caus'a nationala, — cáci omu de nimica aru fi acél'a ce aru parasi'o —, ci de a lucrá dupa puterile concesse de impregiurári si cari i suntu deschise fia carui membru alu natiunei, dupa sfer'a in care se afla. Va se dica: preotulu sa fia conscientiosu in luminarea poporulu, invetiatoriulu in crescerea tinerime, cealalta inteligentia in spriginirea cu conventu si cu fapta a claseloru poporulu pentru o stare buna materiala etc. cari tote dau putere poporulu intregu de o potri va si candu vinu actiuni mai insemnate politice, au tote clasele poporulu unu simtiu, o cuprindere proportiunata a intereseloru lor si toti suntu de o potri va insufletiti pentru causa. Atunci, cá sa ne folosimu de o metafora, apoi putemu dice, ca vomu avé si generali si ostasi, si materialu pentru lupta.

In fine sa nu ne perdemu in idealuri, ci sa avemu de inaintea ochiloru acelu principiu umanitariu, ca tote actiunile nostre sa fia scopulu de a ajunge la cultura si de a láti cultur'a cea adevérata, dara nu cea mincinósa.

Eveneminte politice.

S i b i u in 13 Aprilie.

Adunarea din Comitatu Temesulu a aster-nutu prin deputatulu Ales. Mocioni dietei o rugare pentru si in cestiunea nationalitatiloru, respective a deslegárii acestei'a. Mai la vale comunicámu programulu conferintei din Comitatu Aradulu. „Pesti Hirnök a venit in focu si in unu articulu dice ca procederea romániloru din Temesiu e o manopera, prin carea se impede deslegarea cestiunei nationalitatiloru de totu. Redactiunea insa in o nota

dice, ca natiunea magiara era fi nebuna, deca se aru invoi la deslegarea unei legi care n'a fostu si nu e de lipsa in Ungaria.

Cu privire la cele din afara insrámu mai multe sciri ce le aflámu in diuarie de diferite nuantie: „Neues Fr. Bl.“ de Vien'a comunica nisce epistole sosite din capital'a Prussiei in urm'a carora o ingrigire de resbelu pare a fi fundata. In Berlinu se simte, ca cestiunea Schleswigulu are o fatia forte seriósa, si ca ea nu e afara de tota discusiunea precum se credea acést'a mai cu séma de cátra Chauvinismulu liberalu-nationalu. Caus'a acestei' cunoscintie adeverate care de odata s'a res-panditu jace in acelu evenimentu, ca Dani'a a incercatu spre cea mai mare surprindere a politici-loru prussiani, cari acést'a o tineau cu nepotintia, ca fatia cu resonolu pusciloru cu acu s'aru pute provocá si la altii, a castigá pentru sine cabinetele puteriloru mari in caus'a Schleswigulu. Chiaru acésta incercare e de ajunsu, spre a desceptá regimulu prussianu din somnulu dreptiloru, de-si in Berlinu se scie forte bine, ca nici un'a din puterile avocate nu o va aflá acum de oportum, de a satisfacé dorintiele Daniloru. Cu privire la desfa-siurarea mai departe a cestiunei prusso-dane, mar-turisese o epistola oficiósa din Berlinu cu o nativitate minunata, ca aru fi de insemnate a aflá, ca privis'aru in Berlinu de posibila o amestecare seri-ósa a Austriei si Franciei. Din sum'a raportu-riloru si desluciriloru oficióse apare contrariulu; insa cu tote acestea sea fia factu, ca in Berlinu s'aru privi intrevenirea puteriloru amintite cá óre-cum neincungiuravera, ca numai in privinti'a forme-i incercárilor de mijlocire s'au speratu totu-dé-un'a partea cea mai buna dara posibilitatea de a se intorce lucrulu spre reu nu este de a se perde din vedere. Si acést'a din urma este cu atátu mai ver-tosu a se luá in consideratiune, cu catu nu s'aru fáctu nici unu secretu din aceea, cá persóne de influentia din Parisu au intrebuintiatu tote mijlocele spre a induplecá pe imperatulu Napoleonu la o politica inimica Prusiei. Aceast'a din norocire nu le au succesu acestor'a, insa invingerea, care va'u reportatu nepasarea cea liniscita a Prusiei si septaman'a patimiloru, nu e destulu de garantatoriá, ca Chauvinistii de dincolo de Renu se voru tienea in-tr'adeveru de invinsi, si neincrederea in caracte-rulu celu puciu alu situatiunei nu s'au micioratu prin evenemintele mai nóue dupa terenulu diploma-ticu. Nice in Parisu nu se voru linisci inimele asiá curendu, precumu pare a se dori acést'a de cátra foile guvernamentale; ci din contra se afirma din Parisu, dupa unele sciri private si demne de credintia, ca Franci'a va suprindé lumea cu unu factu insemnatu in cateva septemani, indatu ce va fi gata cu inarmarea.

Cestiunea poloniei dice „Tr. Carp.“, pare ca reinvi-éza. Eata ce dice despre acésta gazeta „Le Courier francais“: „Amu vorbitu eri despre sgomotulu respan-ditu in privinti'a unei resculári in Poloni'a. Lumea ofi-ciale, se dice, este forte preocupata despre caracterulu politicu alu unui prándiu datu in palatulu regale. Elementulu militariu domniá la acestu ospetiu si Principele Napoleonu s'aru fi aretatú cá unu par-tisanu forte infocatu alu unui resbelu in contr'a Rusiei.

„Aceste sgomote, de-si dupa parerea noastra nu merita multu crediamentu, cu tote acestea pune in ingrigire opiniunea publica; si se pare ca contino in ele óre-care adevéru, mai cu deosebire ca intre guvernulu rusu, si guvernulu austriacu s'a schimbatu prea multe depesio. Rossi'a aru fi ad-resatu ambasadorulu seu la Vien'a d. de Stackel-berg, o nota secreta prin care s'aru cere dela dlu de Beust a declará neutralitatea Austriei in casu candu s'aru resculá crestiniá din Oriente. Dreptu

compensare Rusi'a aru permite Austriei de a se intinde in Principatele Moldo-Romane. D. de Bismarck aru fi fostu pedata informatu despre cercările Rusiei.⁴

De alta parte, continua „Tr. Carp.“ totu foile franceze ne aduce scirea ca Maresialulu Niel, ministrulu de resbelu, aru fi datu ordine a se face unu studiu seriosu asupra cartei Poloniei.

Apropierea între Austri'a si Franci'a se face numai pentru cestiunea polona; se crede totu dupa foile franceze, ca acesta contielegere este relativa si la afacerile din Principate. O intervenire diplomatica in afacerile nostre a fostu provocata de Franci'a. Imperatulu Napoleonu este forte nemultiamitu de situatiunea in care se gasesee politica nostra, deca ne mai este permis a dice ca mai avemu si noi o politica. Ceea ce combate Napoleonu la noi, este spiritulu demagogicu, si spre acestu sfersitu organele cele mai bine informate ne asigură ca este vorba de o ocupatiune. Dilele trecute foile din Constantinopole vorbea ca turcii prin intelegere cu Austri'a si Angli'a au se ocupe tierile. Astadi Austri'a afirma ca, prin intelegere cu Franci'a si Angli'a, vai ocupa tieri.

„La Liberté“ in privinti'a orientului: „Rusi'a acum nu se mai ascunde; ea organiză in Bulgari'a o miscare care se pote privi ca punctulu de plecare in cestiunea orientului. Rusi'a insa nu voiesce a provoca aci unu resbelu generalu. Scopulu ei este de a urzi o rescola ca cea din Cret'a, ca sa pota sapă cu incetulu puterea turcesca. Putemu asigură, adauge fôia franceza, ca in cele dintăiu dile ale lunei lui Maiu, trupele turcesci se voru intalni cu insurgenti Bulgari.“

Publicămu dupa foile magiare urmatoriulu estrasu din o corespondintia dela Bucuresci esita in „Gazeta di Torino.“

In Transilvania, in Banatu si in Ungari'a de prese Tisa s'au formatu comitete spre a respandi intre poporulu romanu spiritulu nationalitatii. (Pentru acesta nu suntu de lipsa comitete, ci scôle. R.) Comitetele filiali suntu in legatura cu comitetulu centralu din brasiovu, si capeta ajutoriu dela guvernulu romanu. Romani, precumu dice corespondintele, si pregatescu calea pentru asi elupta nedependinti'a si unilatea; si accentuandu insuflitrea, dice ca decumva grecii si slayii greci au acele-si aspirari cu romanii, imperiulu austriacu si celu turcescu trebuie sa se ruineze chiaru si in contra vointiei Angliei si a Franciei.⁵

Miscarea spiritualu-liberala a timpului nostru.

Sub acestu titlu gasim in „Reform“ dela 16 Aprile nr. 16 inceperea unui cielu de articuli. Din

acesti avemu dejă pre celu dintăiu articulu dinaintea ochiloru, carele incepe cu aceea, ca aru fi o mare retacire deca aru crede cine-va, ca voru incetă luptele contra bisericeii, dupa ce se voru deslegă unele intrebări speciale si deca aru crede cine-va, ca lupta e numai pentru delaturarea concordatului, a privilegiilor bisericesci si pentru ajungerea la o libertate religioasa si egalitate de confessiuni. Lupta, carea a inceputu a intră si in masele poporului, intesce mai departe; e indreptata cātra totu ce e bisericescu.

„Este lupta sciintiei“ continua apoi mai departe, „contra credintiei, a spiritului liberu contra autoritatii, a filosofiei contra religiunii positive, a materialismului contra spiritualismului. Acesta lupta nu e noua in istoria culturai din vecurile crestine. Lupta acesta putemu dice, s'a inceputu sub ochii lui Christosu intre apostoli si s'a continuatu in toti seculii, parte de cātra singurateci cugetatori (filosofi), scormonitori si dubiatatori, parte de cātra scôle si corporatiuni sciintifice intregi prin critica istorica, analiza filosofica si prin cercetare empirica a naturii. Astadi resuna parol'a luptei acestei'a in tota lumea civilizata, conducatorii stau in fruntea la milioane de luptatori, tint'a luptei e aducerea unui tempu nou si deschiderea unei epoci noue de cultura.“

„Lupta asiā dara nue indreptata numai contra bisericeii catolice. Ea mai totu asiā se porta in biserica protestantica si chiaru si in cea grecesca inca se arata simptomele ei. Lupta din diu'a de astadi e indreptata contra crestinismului preste totu si asiā in contra iudaismului, incatu acesta e religione, e numai o premergere amurtita a ideii crestinatatii. Tempulu nostru se lupta contra ori-carei religii descoperite si pentru religionea ratiunii (mintii), seu a naturii, tempulu nostru se lupta contra Ddieului personalu si pentru ddieirea asiā numita iminenta versata in tota natura si ajunsa la cunoscintia in omu.“

„Cu triumfu arata conducatorii acestei lupte la castigurile dejă făcute pre acestu terenu. Astro nomi'a, dicu ei au rapitu religiunii descoperite ceriulu, cunoscintia pamentului i a pamentulu si critica istorica a aretatu, ca Christosu, nu numai ca nue persona ddieiesca, dara preste totu e numai un'a mitica, filosofia naturala arata ca afara de natura nu esista altu Ddieu si ca totu ceea ce numim noi spiritulu nu e altu ce-va decatu potētia cea mai inalta dela puterea creatoria a materiei.“

Tempulu nostru si pune tota velf'a in parerea acesta si in culmea cunoscintiei sele, triumfăza spiritulu omenescu asiā incatu se lapeda in susi spiritulu pre sine si se aduce jertfa tru-

fi e i sele. Acesta trufia trista sta intru aceea, ca spiritulu omenescu, in clipita, candu vrea sa dovedesca puterea sea ddieiesca prin aceea, ca elu e in stare sa intre in ascunsele (tainele, secretele) ddieirei, se lapeda pre sine si-si da insusi atestatululu: „Eu (omulu) nu sum altu ce-va decatu unu productu rafinatu alu materiei!“ Si asiā vedemu, ca tocm'a cei culti din dilele nostre credu, ca e o certintia a culturai, a nu crede nimic'a, decatu aceea nefericita idea, ca nēmulu omenescu nu e nimic'a altu ce-va, decatu o specia nobilata ori degenerata de maimutie!

Sunt nenumarati acei'a cari se lupta in lupta acesta numai ca glota condusa de altii, si fara de a cunosce si ei tint'a cea din urma a luptei. Dara si acei'a caroru le suntu tintele aceste cunoscute, numai cate odata o spunu acesta pre fatia. La parere ei lupta numai contra raticiloru si abuseriloru singurateci, arata respectu cātra religiune in esenti'a ei si afirma afi si a remanē crestini buni si chiaru catolici buni. Contrarii acestor'a, carii credu in spiritulu celu descoperitu alu lui Ddieu suntu mai sinceri. Ei recunosc firea luptei, marturisescu pre fatia convingerea lor si lupta pre morte, fara masca. Rom'a a anunciatu lupta denou prin Syllabus si cine se va putē indoii, ca nu voru fi asiā de aspri in condamnarea spiritului modernu si ortodocsiu protestanti, grecesci si mosaicii, care spiritulu modernu nu se indestulesce numai a asaltă ceriulu si alu luā in posesiune, ci alu aretā ca o nimica. Acesta lupta moderna de uriasi va avē sa trecā inca prin multe fase. Sa privim putinu lucrulu. Dreptu introduce aducemu unele citate si adeca mai anteu dela unu filosofu, apoi dela unu episcopu catolicu si apoi dela unu parinte bisericescu.

Hegel dice despre originea crestinismului: „Lumea romana (vechia si pagana R. T. R.) ne mai sciindu ce sa se faca si in durerea de a fi paraita de ddieu a impinsu inainte si a grabitu rumperea cu realitatea si implinirea dorintiei comune dupa o indestulare, carea o pote omulu ajunge numai cu spiritulu si in cele din laintru si apoi a pregatitu terenulu pentru o lume mai inalta spirituala. Ea a fostu fatulu (ursit'a) care leau inadusitu ddiei si lumea cea vesela ce era in servitiulu ddieiloru. Ea a fostu puterea, carea a curatitu anim'a omului de tote extraordinaritatile. Tota starea ei se asemena cu loculu pentru nascatori si durerea ei cu durerile nascerei de unu spiritulu mai inaltu, carele s'a descoperitu cu religiunea crestina. Acestu spiritulu mai inaltu cuprinde impacarea si eliberarea spiritului, pentru ca omulu capata cunoscintia despre spiritulu in generalitatea si nemarginitatea sea. Ddieu nu mai asiā se recunosce de spiritulu, fiindu elu sciutu

FOISIORA.

O cugetare la cele Sfinte.

(Urmare.)

In epilogu aratā, cātu de greu este dara peccatulu, deca s'au cerutu atāt'a jertfa din partea Mantuitoriului pentru noi; cāte chinuri au suferitu elu de dragoste cātra nēmulu nostru celu omenescu; au luat asupra-si si au primitu atāt'a pedēpsa pentru peccatulu lui Adamu, in locu de a o fi primitu noi, cari eramu vrednici de ea!

Mai incolo indēmā pre ascultatori la pocaintia, prin nisce espressiuni destule de vii.

Aratā pocaintia lui Petru; perirea Judei. Ce cuvinte frumoase erau ale lui Petru pocaindu-se! — baremu unulu aici: „Dāmu tagadutu in Ierusalimu; lu voi propovedi in tota lumea!“

Apoi ne deslusi invetiatur'a, care o putemu noi trage din acesta cōventare.

Incheiā rugandu pre Dumnedieu, sa ne ajute sane pocaimu!

In urm'a descrierei evenimentului aretatu, dupa cum o audiamu adeca acesta din gur'a laudatului oratoru in sânt'a biserica, ni se parea ca privim chiaru si cu ochii nostri cei trupesci pre Mantuitoriulu in chinuri; iera pre fariseii, carturarii si poporulu jidovescu de atunci, adeca cei dintăiu plini de pisma, insa acesti'a de prostia: votisandu mōrtea Invetiatoriului dumnediescu, Mantuitoriului lumii, Christosu!

Mai trebuiau acum si alte cuvinte si argumente miscatore de anima dela oratorulu sa ne motiveze la dragostea cātra Mantuitoriulu, Luminatoriulu nēmulu omenescu, cātra edificatorele invetiatori ale lui, si la pazirea acestor'a; la temerea de peccatu, ferirea de pisma, grōza de prostia? — etc.

Dara totusi nu remāne nestatorita in animele nostre dragostea cātra Mantuitoriulu si — prin primirea ureloru argumente in altu modu faptuitorē; acastea ne faceau adeca la tempu potrivit, sa ne mai luāmu ochii dela varvariele dusmaniloru Mantuitoriului, ce le seversiau ei asupra lui si sa ne mangaiām cāntandu si la bunatatile, cu cari ne-au daruitu Mantuitoriulu chiaru si in māna.

Argumentele de felulu acesta sun'au cam asiā: aa) Cu referire la cercetarea de cātra Pilatu a marturiiloru in contr'a Mantuitoriului:

Unde erau atunci Apostoli? se spuna, ce au lucratu Christosu; sa istorisēca, cum au indreptatu elu pre multi pacatosi prin invetiaturile sele cele mantuitorē, cele alese si menite pentru mantuirea tuturoru din nēmu in nēmu; au stersu la cremile multoru intristati; au hrānitu cu minune mii de flamendi; au datu vedere orbiloru audire surdiloru, graiu mutilorū — se spuna lui Pilatu, ca pentru acele minuni, pentru adevērule invetiaturiloru sele este pismuitu, trasu si pāritu la acea judecata de cātra inreutātiti farisei si carturari!

De ce nu au venitū acolo toti, cāti au primitu acele daruri; de ce nu veneau acei'a, pre cari i vindecase Christosu de lepra lorū, acei'a, pre cari i inviasē elu din mōrti? — cā sa fi facutu pre Pilatu, sa cunosca mai de aproape pre Christosu!

— Nu au venitū de frōa acelorū dusmani ai Mantuitoriului.

De ce nu le-au doveditu insusi Mantuitoriulu tote acele bunatati si minuni, cāte le-au facutu elu in tota Palestin'a: Iude'a, Samari'a, Galile'a?

Elu tacu, cāci au vrutu sa se jertfēca pentru mantuirea sufletelorū nostre!

bb) Cu referire la judecata cea nedrepta a lui Pilatu, carele convinsu despre nevinovatia lui Chr., totusi au poruncitu, sa-lu bata:

Unde erau atunci aporatorii dreptatiei sa protestēdie: „Pilate, tu cā judecatoriu te-ai convinsu despre nevinovatia lui Chr.; cum poti dara porunci, sa-lu bata? Batai'a este pentru facatorii de rele — nuielele, bicelē suntu pentru sclavi, pentru talhari; dara Christosu n'au gresitu nimic'a; este nascutu liberu; se trage din nēmulu Imperatului Davidu; este fara de peccatu, prea sântu, prea dreptu insusi fiinlu lui Dumnedieu!“

Otarirea tā nu pote avea locu, cāci este nedrepta; noi apelām la Cesarulu!“

cc) Cu referire la rusinatōrea desgolire a prea sântului trupū alu lui Chr. prin slugile lui Pilatu: Ce diavolesca batjocura! Fiulu lui Dumnedieu, carele au infrumsetiatu ceriulu cu stele, au imbracatu pamentulu cu verdētia cu flori, sa stee golu inaintea nemultiamitoriului poporū, a jidovilorū, a pagānilorū!

Cerescule Parinte! Pre fiulu celu retacitu vedindu-lu tata-seu descultiu si stentiosu, i-au adusu indata vestiminte, sa nu-lu vedā slugile lui golu; iera aci inreutātiti putura desgoli in curtea lui Pilatu pre fiulu seu; putura privi la goliciunea prea curatului seu trupū? Sântilorū angari! cari nu l'ati acoperatu atunci cu aripele vōstre? Luminatoriule sōre! cāci nu te-ai ascunsu atunci, sa fi lasatu se traga intanereculu noptiei perdēu'a sea preste Chr.? Adame! Adame tu te-ai rusinata ina-

că Treime. Acestu principu nou e punctulu in giurulu carui'a te inverti istoria lumei. Pana a ci si de aci porcede istoria. Candu a venitu plinirea vremei a tramisu Ddiu pre fulu seu, dice biblia. — Ace-l'a-si Hegel, carele fu numitu deatatea ori inveti-toriulu filosofiei necredintiei dice mai departe: „A pune filosofia in locul credintiei e asia de mare nebuni'a, ca si candu ai vrea sa dai cuiva in locu de anima o disertatiune despre cercularea sangelui, seu candu in tempuri de fomete pentru alinarea fometei ai vrea sa dai cuiva disertatiuni despre procesulu mistuirei.

Nobilulu episcopu dela Constantia, I. H. v. Wessenberg scrise: Deca in decursulu seculoru crestini nu a putute deveni dragostea domnitorea si sufletulu tuturor poporeloru, de siguru ca liter'a si spiritulu evangeliului nu porta vina, ci acest'a (vina), cade asupr'a vicleniei si intrigeloru egoismului fugatoriu de lumina, asupr'a spiritului minciunii alu patimilor omencesci si a politice, carea se imfrumsetieza asia de bucurosu cu colorile iubirei de omeni, pentruc'a sa castige trecere scopuriloru sele egoistice. Crestinismulu celu adevratu si nefalsificatu cuprinde in sine o putere, carea singura este in stare, precumu nu este alta, a ajuta intru tote neputintiele de pre pamentu, ori unde omenii voru fi aplecati a primi invetiaturile si prescrierile sele in anima si in viata. Prin observarea acestoru principie s'aru fi impedeatu tote relele, abuzurile si nedreptatile, cari au provocatu revolutiunile in lume; va sa dica, nici odata in lume nu s'aru fi escatu impreginarile de acele, cari sa impinga pre popore la ide'a, de a caut'a respectarea drepturiloru si a demnitatiei omenimei pre calea cea periculoasa si nesigura a resculariloru violente.

St. Augustinu dise: „trei lucruri sunt necredibile si totusi s'au intemplat: intai, ca Ddiu s'a facutu omu; a doua, ca nisce pescari simpli a laturu scirea acest'a, si a treia ca tota lumea crediu'o.

PROVOCARE

Catra romanimea din Comitatulu Aradului.

Conferinta intelegintiei romane din comitatulu Aradului, tinuta in Aradu, in 14/26 Decembrie 1867, cu scopu, de a defige directiva ce e de a se urma intre impregiarile de acum alatu pentru inaintarea bunului comunu in genere, catu si pentru promovarea intereseloru nostre nationali in specie, — unanimu a exprimat dorint'a, ca romanimea pretotindenea prin municipalitati sa se intrunisca catu mai strensu spre o conlucrare comuna fratiasca in tote agendele ei publice, — caci

intea sociei tale; nu te-ai incumetit, sa te arati inaintea lui Ddiu, dopa ce ai cunoscutu, ca erai golu; cu frundie de smochinu te-ai acoperitu, pentru tine au trebuit sa stee Christosu celu fara de pecatu golu in curtea lui Pilatu?

dd) Cu referire la lovirile cu nuiele, cu bice.

Cerile, care compatimesc pre unu vierme strivitu, nu ai cursu in lacrimi la acea infricosiata si prea infioratoare sangerare?

— Nu pentru ca elu era umitu de dragostea, care putea suferi atatea doreri si rusine!

Pre candu atunci, candu unu tata necajitu ia nuieu'a, sa bata pre vinovatulu seu pruncu, sare indata doios a si compatimitorea mama, ia in bratie pre copilu, lu acoperu cu umerii sei, primesce ea insasi pre spatele ei lovirile maniosului tata, numai ca sa nu nimeresca pre iubitulu ei pruncu; tocm'a asi'a au facutu si dumnediesculu pastoriu celu prea doiosu. Domnulu si Mantuitorulu nostru Issusu Chr. cu noi fii sei.

Tote nuielele bicele, cu care l'au chinuitu pre elu tiranii, erau gatite pentru noi pecatosii; dara Christosu ne-au luat pre bratiile sele, ne-au acoperitu cu umerii sei cei goli si au suferitu tota batara pentru noi.

Asia, asia! — Dragostea catra noi, oile sele cele perdate, a sangeratu si a ranitu atatu de infricosiatu trupulu dumnediescului nostru pastoriu!

O, Issuse prea dulce! cate suferintie, cate batjocuri!

Destulu aru fi fostu numai o picatura din sangele seu celu scumpu sa-lu fi versatu pentru mantuirea noastra!

Dara tu ai voit sa ne arati prin atatea suferintie dragostea cea nemarginata spre noi; sa ne legi pre noi de tine cu nisce legaturi de vecinica

numai asia si prin acest'a va putea da semnu de viatia, ca unui poporu demnu de tote emolumentele starei constitutionale, si de o sorte mai favoritoare.

Conferinta purediendu din indemnulu acest'a si avendu cea mai firma sperantia, cumca intentiunea ei salutaru va afla resunetulu celu mai placutu in animile tuturor romaniloru, — a astatu de bine a se compune o insocire nationala romana, pe langa urmatoriulu.

Programu:

„Considerandu-se: cumca intru unu statu constitutionalu starea politica a unui poporu mai alesu prin insociri se pote intari si promova la la scopulu doritu;

„Considerandu-se: ca in comitatulu Aradului si pana acum se formara partite politice, care desi in multe se potrivescu cu intentiunile nostre nu mai puciene loiale, decatu ale loru: dar totusi acele nu corespundu in tote intereseloru specialu ale poporului romanu;

Mai departe considerandu-se: ca intelegintia romana din comitatulu acest'a nu pote fi indiferente catra trebile publice ale patriei, si intre acestea catra interesele si dorintiele specialu ale poporului romanu, ma chiar ea se simte naturalmint'e chiamata a conlucra spre promovarea acelor'a, si a da expresiune adeverata opiniunii publice a poporului romane din acestu comitatu;

„In fine considerandu-se: cumca indestulirea ulterioara a intereseloru nostre nationalu va aternu mai vertosu de la o lucrare solidaria a intelegintiei romane in afacerile autonome ale municipieloru comitatense si cetatienesci; — intelegintia romana din comitatulu Aradului compune o insocire nationala romana pe langa urmatoriulu programu politicu:

1. Partia nationala romana din comitatulu Aradului, pe langa pastrarea credintiei stramosiesci catra tron si dinasti'a domnitore, se declara pentru principiile cele liberale, care au produsu asediamentele democratice ale legiloru din anulu 1848; — recunosec integritatea patriei comune, si voiesc sustinerea si dezvoltarea constitutionei acest'a, asediate pe reprezentatiune poporala si garantata prin legi fundamentale, — deodata insa partia acest'a e convinsa: cumca deslegarea costiei de nationalitate pe temelulu principului egalitatiei complete, spre indestulirea tuturor poporeloru patriei, este nu numai drepta, civiliziosa si neamabila: ci aceea sta chiaru in interesulu principale alu consolidarii patriei, si libertatiei constitutionale;

multiamita si sa ne inveti, a despretiui desiertatiunile lumei pentru Imperatia ceriului.

Si ore tote acestea, venite in acea s'anta Dumineca in s'anta bisericu de pre s'antulu amvonu despre evenimentulu descriu la audiulu crestini-loru, cari se aflau acolo de fatia, mai putara lasa ce-va ne deslusitu neintiesu, si asi'a — necapavero de a intari nutritrea dragostei catra dumnediesculu invetiaturu si Mantuitorulu nostru, Issusu Chr. in animile loru astelciu, catu se pote cresee si aduce fructele cerute? — dupa cum am vedutu adeca, ca au urmatu desfasurarea loru!

Nu au fostu tote acestea in stare a convinge pre ascultatori si despre greutatea pecatului, despre urmarile lui cele rele?

Nu au potulu, dicu, prin tote acestea atrage pre ascultatori frumseti'a si dulceti'a rodiloru pocaintiei?

S'au arelatu, catu de veninosu, catu de usturaciosu, catu de grozavu este pecatulu!

Cine nu aru fugi dara de elu; cine nu Paru inchina ladului, de unde se si trage elu, si asi'a scuturatu de elu omulu prin pocaintia se alege, apoi la dragostea lui Christosu!

Dara ore nu prostria este nutritorea pecatului pre acestu pamentu?

Nu isvoiescu din ea tote relele, tote nenorocirile vietiei trupesci si sufletesci, vietiei vremelnice si vecinice?

Cine se pote enumera primejdiosele odrasle ale pecatului, ale petitiunii ladului, laptele la pieptulu ei?

Totusi amu pute privi „pisma“ ca pre cea mai marsiava, dara totu deodata si cea mai primejdiosa dintre acele odrasle! — din ea esu, nein-

— din care motivu partia e convinsa si despre aceea: ca prin realizarea acestoru principie pe calea legislativa, constitutionea patriei e de a se complini cu legi corespunditoare si in privint'a acest'a; in fine partia se declara pe langa principiulu egalitatiei tuturor confesiuniloru, si si pe langa sustinerea sistemului si autonomiei municipieloru organizande pe temelulu reprezentatiunii poporului.

2. Conformu principieloru manifestate, partia intre marginile legiloru sustatatore va conlucra din tote puterile la promovarea bunului publicu alu patriei, si la inaintarea causei publice a natiunii romane din acest'a tiara in genere precum si la promovarea intereseloru specialu ale poporatiunii romane din comitatulu acest'a.

3. Membru in partia acest'a pote fi oricare romanu din comitatulu Aradului, proveditu cu dreptulu unui alegatoriu, care seu prin subscrierea programului acestuia, seu si altcum se declara de membru.

4. Pentru bun'a contelegere si conlucrare solidaria in tote agendele partiei, membrii acestia se indatorescu, parerile loru individuali a le supune totdeun'a votului maioritatiei.

5. Trebile partiei le va conduce unu comitetu permanentu, alesu de adunarea generale constituanta.

Aceste ar fi dara principiile fundamentale ale partiei nationale romane infiintande in comitatulu Aradului; si spre efeptuirea si punerea in viatia a acestoru, au otaratu conferinta constituirea unui clubu (partia, insotire) nationalu romanu, a caruia centru se fie Aradulu.

Oricine va cefi programulu acest'a, se va convinge delocu, cumca acela tientesce la salutea patriei nostre comune, la indestulirea tuturor poporeloru din tiara, si la fericirea dulcii nostre natiuni; deci spre asia scopu a ne intruni nummai ca suntemu indreptatiti, ci tocmai interesele nostre cele mai momentose ne demanda, ca cu totu zelulu si cea mai caldura simpatia se lu inbratisiamu.

Romanimea din Comitatulu Aradului cu multu mai mari dovedi a datu in trecutu: ca scie, pricepe si voiesc totdeun'a a se insira intre anteluptatori intereseloru nostre nationali, — decatu se fia de lipsa a o insufleti sima tare catra unu scopu, ce nu rabda indoiata, ca i-a sositu tempulu de a se realiza.

Apelamu dara la sentulu celu curatu nationale alu fia-carui romanu din comitatulu Aradului, proveditu cu calitatea receruta prin programu, de a pote fi membru activu in partia romana infiintanda:

tielegere, deshinare, aproi tote relele, cate si le pote intipui cine-va!

Au dora crede cine-va, ca numai in lumea fantasiei va pute afla pecatulu, prapaditoriu? — Iatorca si pasii spre lumea reale cea fisica; pasiesca pre pragulu palatului memoriei cultivate, si — acolo ce-i bate mai intai de feiulu acest'a la ochi?

Umediela au simtitu vre-odata fia-carele dintre noi; fia-carele cunosec, ce va sa dica acrela; fia-care cunosec ce va se dica arama, plumbu, fieru si alte metale; au vedutu ca umediela si cu deosebire acrela rodu, lipindu-se de ele, pre acele metale in nisce farimituri, la pipaire grandiosu — aspre; la vedere platuruse, sure, cafenii, verdi; la miro-sire lesiose; la gustu intiepatore — armite rugina; dara rugin'a cea verde a aramei si a plumbului este otraviosa.

Deca au mancatu cine-va bucate din vase de atare metalu, murdarile de atare rugina, si asi'a — au devenitu prada mortiei, rapitu-l'au dara acest'a din alta cauza, insa nici decum din ceea a otravei vasului spurcatu?

Eata morte trupesca prin murdaria!

Asia vine si morte sufletesca, morte sociale prin murdaria pecatului!

Pisma este umediela acrita, care prindiendu, petruendiundu unu punctu din vasulu animei — fia acest'a a unui individu, fia a unei familie, a unui poporu ori si a unei natiuni intregi; prinde a-lu rode, a-lu rugini, rugin'a se latiesce in tote partile, si — mai curendu ori mai tardu: eata vasulu totu rosu, spartu, prapaditu; eata totu trupulu otravitu, tote miscarile bocel, tota bocela agonia agonia — morte!

(Va urma)

ca prin înscriere în list'a tramisa bărbatilor de încredere, se se declare cătu mai curendu de membru alu partitei acesteia:—caci numai acesti'a voru poté loá parte în cosultările si agendele ulterioari ale partitei, pre carea si pana la constituirea definitiva o direge unu comitetu provisoriu de 50. de membrii, care pe langa 'ngrigirea castigării membrilor si a constituirei partitei, prin o comisiune de 10. membri va compune unu regulamentu, ce—aprobându-se de adunarea generală—va direge toáta actiunea noastră politico-natiunale.—

Ocasiunea ni e data, si terenulu deschisu;—concurgeti dora fratiloru la conlucrare pentru scopulu deliptu, caci dela concurgerea noastră va aterná forte multu prosperarea starei politice a poporulu romanu!

Se traiesca patri'a, si natiunea romana!!
Aradu, 25 Ianuaru, 1868.

Comitetulu provisoriu alu partitei politice romane din comitatulu Aradului.

Varietati.

** „Albin'a“ traduce din „Spiegel“ o fóia umoristica din Pest'a „o epistola din lumea ceea-lalta dreptu de argumentu la unu articulu intitulatu „Percezel si Kossuth.“ Folosimu ocasiunea si punemu subu ochii publiculu cá o caracteristica a tempului de fatia acea

epistola din lumea ceea-lalta.

Contele Stefanu Széchenyi cátra . . .
Eu sum multiamitu cá-su mortu. Asiu voi ca voi inca se me fiti uitatu!

De ce o popularitate pe care celu antain nebunu, in ori-care clipa, o póte schimbá in ura si despretiu, candu lui i place a se gerá de celu mai mare barbatu alu seclului si a calumniá totu ce altii au cugetatu, facutu si suferitu pentru patri'a lor? Eu nu dorescu a sta pusu pe ale vóstre statue glorióse pentru ca voi, dupa ce in timpu de mai multi ani ati ingenuchiatu naintea ei, se me improscati cu petri, daca unu nebunu ve va sumti'a.

Era odata unu poporu indianu, elu avea unu Ddieu, si Ddieulu acest'a stetea pe unu postamentu inaltu, si cine trecea pe de naintea lui se tavalia in pulbere si se rogá lui. Léra cate odata resunau strigári de admonitiune din paduric'a unde stetea chipulu indumnedieitu, si ómenii ascultau si in fiecare di pincunau cu flori próspete.

Intr'una de dile inse nebuni unu preotu alu acestui Ddieu si strigá: „Acum'a eu voiescu a fi Ddieulu vostru, dara mai mare cá celu de mai nainte, si pentru ace'a voi trebe se faceti pedestalulu meu si mai inaltu!“ Nebunii priviau la elu, candu sminutilu a luat maciuc'a, a sfárematu chipulu si sau urcatu susu ca se fie mai mare de cátu densii léra ei suspinau cátra densulu si se rogau lui.

Asi'a [sunteti si voi, de ace'a crutiati-me cu iubirea vóstra si cu adoratiunea vóstra carea in fiecare momentu se póte schimbá in contrariulu.

Mai antaiu de tóte vi lipseste tari'a in convingere.

Aretati-mi unu omu intre voi, ale caruia cugete nu suntu cá norii pe cériu, ca nesipulu in pusta, ca spum'a spei in Dunare, cari se misca de orice suflare a ventulu; aretati-mi unu omu intre voi care nu ar poté fi coruptu prin favoru de la curte óri prin bani, care nu póte fi spaimentatu prin amenintiári; aretati-mi unu omu care nu scie numai se móra, ci si se tráesca pentru o idea, care se tie-ne de ea cu toáta puterea inimei sale, si eu voi fi mandru ca m'amu nascutu intre voi.

Dar unu poporu care astádi si-adóra barbatii mari ai sei si mane ii defaima,—atare poporu nu potu stimá.

Unu poporu, ale caruia sentiri suntu atatu de desierte si false in cátu se schimba in fiecare óra,—nulu potu iubi.

Unu poporu care prin schimbatiunea sa se face de batjocur'a neamiciloru sei—nu lu potu compatimi.

De ace'a sum multiamitu ca am moritu si asiu voi se me fiti uitatu!

. . . in díu'a anuala a mortii mele, 1868.

Stefanu Széchenyi
** Dela Asociatiune. „Transilvani'a dela 15 Aprile recerca pre tóte foile romanesci din monarchia a publica din protocolulu siedintieloru

comitetulu Asociatiunei trane pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu conclusulu §-lui 84. Enta cuprinsulu intregulu §-lui :

§. 84. In legatura cu aceste Escelenti'a sa D. presiedinte spre a da impulsu la desvoltarea unei activitáti mai energice si mai latite in interesulu prosperarei materiale si morale a asociatiunei, afla cu cale a propune imultirea, resp. denumirea unoru noui colectori prin unele parti.

Conclusu Acésta propunere priminduse cu unanimitate din partea comitetulu, pre langa vechii DD. colectori se denumescu inca urmatorii: a) pentru Abrudu Alecs. Amosu Tobiasiu, parochu si protopopu onorariu; b) pentru Belgradu Alecs. Tordosianu, parochu si administ. protopopu., si Augustinu Papu, protopopu; c) pentru Bistrit'a Alecs. Silasi, protopopu; d) pentru Blasiu D. prof Ioanu P. Moldovanu; e) pentru Brasiovu Ioanu Lengeru, prof.; pentru Campeni Mih Andreicu, proprietariu, si Ioane Patiti'a, protopopu; g) pentru Cetate-de-balta Ioanu Pinciu, presiedinte de sedri'a, si Ioanu Almasianu, protopopu; h) pentru Cernautiu Ioanu a lui Georgiu Sbir'a; i) pentru Cinculu mare Moise Branisce, ascultantu; k) pentru Clusiu Ioanu Pamfilie, protopopu; l) pentru Deva Georgie Ceacianu, v. comite; n) pentru Gherla Ioanu Muresianu, cancelistu; o) pentru Mediasiu Ioanu Popescu, administ. protopopescu; p) pentru Marmati'a Petru Mihali, asesoriu; q) pentru Muresiu-Osiorheiu Nicolae Gaetanu, asesoriu la tabl'a regia; r) pentru Nasaudu Ioachim Muresianu, presiedinte de sedri'a; s) pentru Nochrichu Zach. Zacharia, practicantu; t) pentru Oradea mare Iustunu Popu, prof., si Iosifu Romanu, advoc.; u) pentru Pest'a Vincentiu Babesiu, jud. la tabl'a septemv., v) pentru Resinariu Bucuru Cioreanu, proprietariu; x) pentru Sasu-Reginu Anan. Trombitasiu, propriet.; y) pentru Sasu-Sebesiu Ioanu Deacu, protopopu; z) pentru Secarambu Beniaminu Densusienu, prot.; aa) pentru Siliste Dan. Neamtin si Nicolae Racucu, parochi; bb) pentru Sighisior'a Petru Deciu, parochu r. cat.; cc) pentru Vien'a Dr. Greg. Silasi; dd) pentru Zlatna Ioanu Moldovanu si Ioanu Demianu, parochi; ee) pentru Bistrit'a Augustu Coltoru, parochu, si Dionisiu Darabantu, not.; ff) pentru Offenbai'a Nicolae Fodoreanu, protopopu; gg) pentru Rosi'a de munte Simione Balintu, protopopu; hh) pentru Albacu Nicolae Ispasu, jude satescu si Candrea; ii) pentru Unedor'a Avramu Pacurariu, parochu; kk) gentu Sacele Irimie Verza si Radu Popea, parochi; ll) pentru Poiana sarata Ioanu Baloiu, parochu.—secretariulu se insarcineza a espedá susu numitiloru noui denumiti colectori decretelu respective.

** Bucuresci 18 Apriliu. La mijlocirea consululu generalu c. r. austriacu din Iasi Wolfarth s'au adunatu consuliu puteriloru din afara, spre a consultá pre bas'a sciriloru autentice sosite loru, ca persecarea jidaniloru din satele districtulu Bacau intr'adeveru s'a intemplat, si raporturilu asternute in sensu contrariu guvernulu de cátra dregatoriile moldovene suntu neadeverate.

** Poetulu nationalu Dimitrie Bolintineanu, colaboratore si amicu alu „Trompetei Carpatiloru“, pre colónele cárei'a si-a reversatu atátea idei generóse patriotice si in adeveru liberale, a bine-voitu sa doteze jurnalulu seu de predilectiune cu prim'a tiparire a siése drame ale sele inedite, in versuri, ale cároru subiecte suntu trase din istori'a patriei.

Deci Trompet'a va publicá siése drame istorice:

- 1) Mórtea lui Constantinu Brancovanu.
- 2) Marirea si Mórtea lui Mihailu Vitédiulu.
- 3) Despotu Veda ereliculu.
- 4) Mihnea care i-si táia boierii.
- 5) Postelnicul Constantinu Cantacuzino.
- 6) Dómn'a Kéjn'a. Fia-care in cinci acte.

Sperámu ca lectorii Trompetei voru acceptá cu nerabdare totu-déun'a numerulu spre a celi in foliol'a sea istori'a romaniloru in actiune si traditiunea fidele care a caracterisatu totu-déun'a operele marrelu poetu romanu. Incepemu publicarea acestoru drame cu numerulu de astadi si vomu urmá fára intrerumpere.

„Tr. Carp.“
** (Resculare din Barcelon'a). In 14 ale l. c. s'au declaratu starea de asediulu pentru unu evenimentu neinsemnatu in Cataloni'a intréga. A dóu'a di de pasci voira lucratori a-si petrece. Principaliu insa pretindeau cá se vina in fá-

brica, lucratori insa nu ascultara bucurosu. La amédi provocati fiindu se vina, protestara lucratori unei fabrici; ei nu voiau se lucre, fiindu serbatóre si fiindu pecatu a lucrá la o asemenea di, precum le-au spusu loru preotulu in predic'a din díu'a de pasci. Ei traseru cu sine lucratori din alte fabrici, cet'a se mari si in urma silira si pre sodalii de bolta a incheia lucrurilu loru derimandu ici colea magaziiile de vendiare. Dregatoriile nu venira intru ajutoriu cetatieniloru respectivi, cari in contra vointiei loru se impedeau dela lucru. Gendarmii se impotrivira, de a interveni in favórea unui fabricantu care lasa a umblá masinile sele, si disera cátra directorulu fabricei: „Daca i-aru táia bucáti cu atátu e mai reu.“ Capitenulu Generalu dise insusi cátra resculatori, cari venisera inaintea palatulu seu: „Da, feciori voi aveti dreptu, astadi e di de serbatóre; trebe se o cinstiti.“ Dupa amédi nu lucra nimenea; cetatea au fostu liniscita si teatrurilu si cafenelele forte tare frecventate. Guvernatoriulu civilu adresá o proclamatiune cátra locuitori, in care atribue putina insemnate intemplantiloru. Nimenea nu mai gándea la intemplantile aceste, candu de odata aparu despartieminte mari de trupe de totu felulu pre promenad'a dela Rambli'a si capitenulu generalu contele Cheste lasá a se declará starea de asediulu. Ca contele Cheste aru fi luat acést'a de motivu, spre a declará din nou starea de asediulu, abia e de credintu.

* La proiectulu de lege celu non austriacu privitoriu la tractarea delictelor de presa care s'a asternutu senatulu imperialu austriacu, obsnéva domnulu de Girardin in „Liberté“: „Daca Franci'a asemenea acestu proiectu cu legea s'a cea noua de presa si pe langa acea cugeta la abisulu celu infricosiatu; care o despartiea in anulu 1847 de Austri'a póe sa fia ea superba pe acea, a fi cadintu asia de josu suplu Austri'a? Lasandu totu spiritalu de partida la parte si vorbindu din punctu de vedere a simtiului nationalu, se póte crede, ca Franci'a, s'aru poté uita, fara cea mai amara privire in sine si la sórtea sea, carea i-au formatu 2 Decem. 1851, cum puteri, care odinóra steteau asiá de tare indereptulu ei, acum o au invinsu, unele in marime teritoriale cá Prusi'a, altele in libertate cá Austri'a. Nu nu, acést'a nu e cu putintia. Séu marginile naturale ale Renului séu marginile naturale ale libertatei. Franci'a se póte schimbá, insa nu póte cadea.“

** O anecdota. Diariulu „Pays“ enareza armatori anecdota. De vro cateva díle, sa observatu unu strainu cu dinstictiune si cautatura martiale, cu o roseta peritritia in rocu carele in contra poruncei domnitóre se preumbia in susu si in josu pe glaceulu din Metz. Din cându in candu scotea o carticica de notitie din buzunariu, privea in jurulu seu, lu'a mesur'a sianturiloru si gropiloru si prenota cu acuratétiá rezultatulu observáriloru sale. Un'a óra séu doua 'lu lasu in pace candu insa voi a parasi forte-éti'a, 'lu prinsara. La postu se declara ca voesce ase aduce inaintea comandantulu loculu si acestui'a i se recomandara atunci ca Generalulu de Moltke „Cum? invingatoriulu dela Sadow'a? „intréba comandantele. „Dar acela.“ Casulu se telegraféza indatu la Paris, de unde urma nemijlocitu armatoriulu respunsu: „Generalulu de Moltke, póte, catu voesce a visitá forteréti'a din Metz si a se preumblé de glacis.“ Asi'a sa pusera earasi pe picioru liberu invingatoriulu dela Sadow'a dupa o captivitate de 20 de minute.

** (G a r i b a l d i). Faimela respandite despre Garibaldi, parte ca a pornitu pre insul'a Sardinia, parte ca se afla in Sicili'a, in fine ca umbla in vestminte monachale imbracatu spre a inspectiuna intáriturilu Romei, se demintiescu tóte dupa sciri din insul'a Caprer'a; elu este ocupatu cu lucrurilu economic, fára a întârdia cu respunsulu la epistolele cele multeli incurgátore. Asi'a scrise de curendu unei dómne genuese, spre a multiami pentru o adresa tramisa, unde totu odata provóca femeiele, a lucrá activu la sterpirea ciumei popesci, fiindu acést'a unu impedecamentu la severstrea unitatei italiene. —

Burs'a de Vienn'a.

Din 13/25 Apriliu 1868.

| | | | |
|-------------------|-------|-----------------|----------|
| Metalicele 5% | 56 60 | Act. de creditu | 180 70 |
| Inprumut. nat. 5% | 62 60 | Argentulu | 114 65 |
| Actiile de banca | 693 | Galbinulu | 5 56 1/2 |